

Profesní kvalifikace

Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky

Chůva pro dětské koutky

Jana Paloncyová

Analýza byla zpracována v rámci projektu „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“ (zkr. MIKROJESLE), registrační číslo projektu CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0000858, a hrazena z prostředků OPZ.

VÚPSV, v. v. i. Praha
2017

Obsah

I. Historie a vývoj profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a Chůva pro dětské koutky	1
I.1 Národní soustava povolání	1
I.2 Profesní kvalifikace chůva	3
I.2.1 Vymezení základních pojmů.....	4
I.2.2 Kvalifikační a hodnoticí standard Národní soustavy kvalifikací Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (kód: 69-017-M)	5
I.2.3 Kvalifikační a hodnoticí standard Národní soustavy kvalifikací Chůva pro dětské koutky (kód: 69-018-M)	8
II. Autorizované osoby	9
III. Absolventi	11
III.1 Statistika.....	11
III.2 Uplatnění absolventů	11
III.2.1 Péčové živnosti	11
III.2.2 Dětská skupina	15
III.2.3 Mateřské a lesní školy	16
III.2.4 Mikrojesle	17
IV. Shrnutí	18
Zdroje:	19

I. Historie a vývoj profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a Chůva pro dětské koutky

Cílem tohoto materiálu není podrobný popis profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a Chůvy pro dětské koutky, ani kritické zhodnocení jejich současného nastavení. Hlavním záměrem je popsat vývoj těchto profesních kvalifikací.

Na úvod je třeba zmínit definici povolání chůvy, dále bude pozornost věnována oběma profesním kvalifikacím, a to z hlediska vývoje jejich vymezení a nastavení.

I.1 Národní soustava povolání

V Národní soustavě povolání (NSP) je profese chůvy definována v rámci odborného směru Služby provozní a osobní od roku 2012. Do tohoto povolání jsou zařazeny tyto dvě typové pozice:

- Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky.
- Chůva pro dětské koutky.¹

Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky pečuje o dítě nebo děti v soukromé domácnosti podle pokynů rodičů, kterým je za svou práci zodpovědná.

Chůva pro dětské koutky samostatně a krátkodobě pečuje o děti ve speciálním oddělení zřizovatele dětského koutku. Jejím hlavním úkolem je zajištění vhodné hry pro děti různých věkových kategorií a dbát na bezpečnost dětí.

Národní soustava povolání specifikuje pracovní činnosti pro chůvu pro děti do zahájení školní docházky a pro chůvu pro dětské koutky (tabulka č. 1).

Tabulka č. 1 Pracovní činnosti dle Národní soustavy povolání

Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky	Chůva pro dětské koutky
➤ Jednorázové a pravidelné hlídání dětí ve své domácnosti. ➤ Jednorázové a pravidelné hlídání dětí v domácnosti klienta. ➤ Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte. ➤ Dodržování zásad prevence úrazů a bezpečnosti. ➤ Poskytování první pomoci při úrazech a poranění dítěte. ➤ Péče o běžně nemocné dítě v domácím ošetřování. ➤ Vedení dítěte k hygienickým návykům. ➤ Uvedení zásad správného životního stylu podle věku dítěte. ➤ Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska. ➤ Dodržování etických principů při práci chůvy a vedení dítěte k morálním hodnotám. ➤ Orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy. ➤ Dodržování provozních a hygienických pravidel při práci s dětmi.	➤ Krátkodobé zajištění péče o kolektiv dětí různých věkových kategorií. ➤ Dodržování zásad prevence úrazů a bezpečnosti. ➤ Poskytování první pomoci. ➤ Řešení situací v dětském kolektivu z pedagogicko-psychologického hlediska. ➤ Uplatňování znalostí o vývojových etapách dítěte v praxi. ➤ Dodržování základních principů při práci chůvy pro dětské koutky. ➤ Orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy. ➤ Dodržování provozních a hygienických pravidel při práci s dětmi.

Zdroj: Palonciová a kol., 2014 dle http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101722&kod_sm1=20;
http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101723&kod_sm1=20.

¹ V roce 2017 bylo nově v NSP definováno povolání Pečovatelka dětí (<http://katalog.nsp.cz/p/pecovatelka-deti/101600.html>). Dle definice „zajišťuje dlouhodobé nebo krátkodobé hlídání dětí různých věkových kategorií v domácnosti klienta nebo na rodinných oslavách, v hotelích, ve veřejných dětských koutcích apod.“ Touto cestou se nabízí další možnost uplatnění osob s osvědčením o profesní kvalifikaci Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky, Chůva pro dětské koutky. Na rozdíl od povolání Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky, kde je v definici považováno za nejvhodnější pedagogické nebo zdravotnické vzdělání, je u Pečovatelky dětí upřednostněno vzdělání v oboru pečovatelsství.

Kvalifikační požadavky dle NSP

V souladu s kartou typové pozice podle Národní soustavy povolání poskytuje nejvhodnější školní přípravu pro pozici chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky:

- střední vzdělání s maturitní zkouškou ve skupině oborů pedagogika, učitelství a sociální péče,
- střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) ve skupině oborů pedagogika, učitelství a sociální péče,
- střední vzdělání s maturitní zkouškou ve skupině oborů zdravotnictví
- střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) ve skupině oborů zdravotnictví.

Pro pozici chůva pro dětské koutky jsou nároky NSP na školní přípravu nižší - nejvhodnější přípravu pro tuto pozici poskytuje střední vzdělání s maturitní zkouškou a střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení). Ve srovnání s předchozí pozicí tedy NSP pomíjí odborné středoškolské vzdělání v souvisejících oborech.

Vyšší kvalifikační požadavky pro pozici chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky ukazuje i srovnání požadovaných odborných teoretických znalostí, praktických dovedností a měkkých kompetencí, a to jak do jejich rozsahu, tak i úrovně (tabulka č. 2. - položky, v nichž existují rozdíly, jsou v přehledu zvýrazněny kurzívou.)

Tabulka č. 2. **Dovednosti a kompetence chův dle Národní soustavy povolání**

	Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky	Chůva pro dětské koutky
Odborné teoretické znalosti (úroveň 1-8)	Nutné: ➤ zdraví a hygiena při práci (4) ➤ <i>základy pracovního práva, zákoník práce (4)</i> ➤ <i>ošetřovatelská péče o kojence (4)</i> ➤ <i>ošetřovatelská péče o děti (4)</i> ➤ první pomoc (4) ➤ obecná pedagogika (4) Výhodné: ➤ předškolní vzdělávání a výchova (4)	Nutné: ➤ zdraví a hygiena při práci (4) ➤ ošetřovatelská péče o děti (4) ➤ první pomoc (4) ➤ obecná pedagogika (4) Výhodné: ➤ <i>základy pracovního práva, zákoník práce (4)</i> ➤ <i>ošetřovatelská péče o kojence (4)</i> ➤ předškolní vzdělávání a výchova (4)
Odborné praktické dovednosti (úroveň 1-8)	➤ dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů (4) ➤ <i>poskytování první pomoci dítěti/dětem (5)</i> ➤ <i>péče o běžně nemocné dítě v domácím ošetřování (4)</i> ➤ <i>vedení dítěte k hygienickým návykům (4)</i> ➤ <i>uplatňování zásad správného životního stylu podle věku dítěte (4)</i> ➤ uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děti (4) ➤ <i>řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska (5)</i> ➤ uplatňování znalostí o vývojových etapách a socializaci dítěte v praxi (4) ➤ <i>dodržování etických principů při práci chůvy a vedení dítěte k morálním hodnotám (4)</i> ➤ <i>orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy (4)</i> ➤ <i>provozní a hygienická pravidla při práci s dětmi v zařízení či domácnosti dítěte (4)</i>	➤ dodržování zásad prevence úrazů a bezpečnosti (4) ➤ <i>poskytování první pomoci dítěti/dětem (4)</i> ➤ uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děti (4) ➤ <i>řešení situací v dětském kolektivu z pedagogicko-psychologického hlediska (4)</i> ➤ uplatňování znalostí o vývojových etapách dítěte v praxi (4) ➤ <i>dodržování základních principů při práci chůvy pro dětské koutky (4)</i>

Obecné dovednosti (úroveň 1-3)	➤ počítačová způsobilost (2) ➤ numerická způsobilost (2) ➤ ekonomické povědomí (1) ➤ právní povědomí (2) ➤ jazyková způsobilost v češtině (2)	➤ počítačová způsobilost (2) ➤ numerická způsobilost (2) ➤ ekonomické povědomí (1) ➤ právní povědomí (2) ➤ jazyková způsobilost v češtině (2)
Měkké kompetence (úroveň 1-5)	➤ <i>efektivní komunikace</i> (4) ➤ kooperace (spolupráce) (3) ➤ kreativita (3) ➤ <i>flexibilita</i> (4) ➤ uspokojování zákaznických potřeb (4) ➤ výkonnost (3) ➤ <i>samostatnost</i> (4) ➤ řešení problémů (3) ➤ <i>plánování a organizování práce</i> (3) ➤ celoživotní učení (3) ➤ <i>aktivní přístup</i> (4) ➤ zvládání zátěže (3) ➤ <i>objevování a orientace v informacích</i> (3) ➤ <i>vedení lidí (leadership)</i> (3) ➤ ovlivňování ostatních (3)	➤ <i>efektivní komunikace</i> (3) ➤ kooperace (spolupráce) (3) ➤ kreativita (3) ➤ <i>flexibilita</i> (3) ➤ uspokojování zákaznických potřeb (4) ➤ výkonnost (3) ➤ <i>samostatnost</i> (3) ➤ řešení problémů (3) ➤ <i>plánování a organizování práce</i> (2) ➤ celoživotní učení (3) ➤ <i>aktivní přístup</i> (3) ➤ zvládání zátěže (3) ➤ <i>objevování a orientace v informacích</i> (2) ➤ <i>vedení lidí (leadership)</i> (2) ➤ ovlivňování ostatních (3)

Pozn.: Každá znalost/dovednost je hodnocena na škále uvedené v závorce. Číslo v závorce uvedené u jednotlivých znalostí/dovedností jmenovaných ve vedlejších sloupcích značí minimální úroveň, kterou by chůva měla splňovat.

Více na:

http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101722&kod_sm1=20, http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101723&kod_sm1=20.

Položky, v nichž existují rozdíly, jsou v přehledu zvýrazněny kurzívou.

Zdroj: Palonciová a kol., 2014 dle http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101722&kod_sm1=20, http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101723&kod_sm1=20.

Obě tato povolání nemohou vykonávat osoby trpící těmito onemocněními:

- závažná endokrinní onemocnění,
- duševní poruchy,
- poruchy chování,
- závažná psychosomatická onemocnění,
- epilepsie a jiná záchvatová onemocnění,
- závažná nervová onemocnění.

Přesné posouzení zdravotního stavu s následným doporučením nebo nedoporučením výkonu pozice je možné pouze po konzultaci s lékařem.

Od roku 2012 do současnosti (září 2017) nebyly zaznamenány žádné změny v definici a vymezení činnosti chůvy dle Národní soustavy povolání.

I. 2 Profesní kvalifikace chůva

Odbornou způsobilost starat se o děti je kromě výše uvedených typů dosaženého vzdělání možné prokázat složením tzv. **profesní zkoušky u autorizované osoby dle předpisů Národní soustavy kvalifikací**. Cílem tohoto materiálu není, jak již bylo zmíněno výše, podrobný popis kvalifikačního a hodnotícího standardu či dalších podrobností týkajících se profesní zkoušky. Současné platné verze příslušných standardů je možné nalézt na www.narodnikvalifikace.cz (viz také příloha 1 až 4). Cílem tohoto materiálu je popsat, do jaké míry došlo v pravidlech upravujících profesní zkoušky pro kvalifikaci chůvy ke změnám.

I.2.1 Vymezení základních pojmů

Profesní kvalifikace pro činnost chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky se řídí **zákonem č. 179/2006 Sb.**, o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (ve znění pozdějších předpisů). Tímto zákonem je upraven jednotný, transparentní a objektivní způsob ověřování a uznávání dovedností a vědomostí jedince bez ohledu na to, jakým způsobem je získal – zdali studiem, či praxí.

Tento zákon upravuje

- a) systém ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání,
- b) kvalifikace,
- c) kvalifikační standardy profesní kvalifikace,
- d) hodnoticí standardy profesní kvalifikace,
- e) Národní soustavu kvalifikací,
- f) pravidla udělování, prodlužování platnosti a odnímání autorizace k ověřování výsledků dalšího vzdělávání,
- g) práva a povinnosti účastníků dalšího vzdělávání,
- h) působnost orgánů vykonávajících státní správu v oblasti ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Profesní kvalifikací se rozumí odborná způsobilost fyzické osoby vykonávat řádně určitou pracovní činnost nebo soubor pracovních činností v určitém povolání, popřípadě ve dvou nebo více povoláních, v rozsahu uvedeném v kvalifikačním standardu.

Kvalifikačním standardem profesní kvalifikace je strukturovaný popis odborné způsobilosti fyzické osoby pro řádný výkon určité pracovní činnosti nebo souboru pracovních činností v určitém povolání, popřípadě ve dvou nebo více povoláních.

Hodnoticím standardem profesní kvalifikace je soubor kritérií, organizačních a metodických postupů a materiálních a technických předpokladů stanovených pro ověřování dosažení odborné způsobilosti vykonávat řádně určitou pracovní činnost nebo soubor pracovních činností v určitém povolání, popřípadě ve dvou nebo více povoláních.

Autorizace je oprávnění fyzické nebo právnické osoby ověřovat způsobem vymezeným v příslušném hodnoticím standardu dosažení odborné způsobilosti fyzické osoby vymezené v příslušném kvalifikačním standardu profesní kvalifikace, pro kterou bylo oprávnění uděleno.

Autorizovanou osobou je fyzická nebo právnická osoba, které byla udělena autorizace podle tohoto zákona.

Autorizujícím orgánem je ústřední správní úřad příslušný k rozhodování o udělení, prodloužení platnosti nebo odnětí autorizace na základě skutečnosti, že do jeho působnosti náleží povolání, popřípadě pracovní činnosti, jejichž výkonu se příslušná profesní kvalifikace týká, nebo jehož působnost je danému povolání, popřípadě pracovním činnostem, nejbližší.

V Národní soustavě kvalifikací jsou dle § 6 odst. (3) výše uvedeného zákona uváděny o profesních kvalifikacích vždy tyto údaje:

- a) název a číselné označení (kód) profesní kvalifikace,
- b) kvalifikační standard dané profesní kvalifikace, včetně návazností na jiné kvalifikace,
- c) určení vazby na konkrétní povolání, pro která prokazuje daná profesní kvalifikace odbornou způsobilost,
- d) hodnoticí standard dané profesní kvalifikace a údaje, zda se k vykonání zkoušky vyžaduje zdravotní způsobilost,
- e) jde-li o kvalifikaci profesní, která je součástí kvalifikace úplné, je u ní uváděn též seznam všech navazujících profesních kvalifikací, jejichž získání je předpokladem získání kvalifikace úplné (způsobem uvedeným v § 4 odst. 2),
- f) název příslušného autorizujícího orgánu,
- g) seznam autorizovaných osob oprávněných ověřovat podle tohoto zákona dosažení odborné způsobilosti vyžadované k získání osvědčení o dané profesní kvalifikaci, (včetně údajů uvedených v § 15 písm. b) až f)),
- h) údaj, zda zkouška probíhá před autorizovanou osobou nebo před zkušební komisí, v případě zkoušky před zkušební komisí také počet členů komise pro danou profesní kvalifikaci.

Žadatelem o konání zkoušky může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle § 108 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Autorizovaná osoba, která obdrží přihlášku ke zkoušce, zašle uchazeči do 21 dnů ode dne doručení přihlášky pozvánku ke složení zkoušky. Kopii pozvánky zašle zároveň k informaci autorizujícímu orgánu. Zkouška se koná do 3 měsíců od doručení přihlášky ke zkoušce autorizované osobě, nedohodne-li se uchazeč s autorizovanou osobou jinak. Za provedení zkoušky náleží autorizované osobě úhrada. Po úspěšném vykonání zkoušky a získání profesní kvalifikace je uchazeči vystaveno osvědčení. Osvědčení, které je veřejnou listinou, vydává zkoušející autorizovaná osoba, v případě konání zkoušky před komisí předseda zkušební komise. Součástí osvědčení je i výčet získaných odborných způsobilostí.

I.2.2 Kvalifikační a hodnoticí standard Národní soustavy kvalifikací Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (kód: 69-017-M)

Kvalifikační a hodnoticí standard Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky byly zavedeny k 2. 11. 2012 a platily do 31. 7. 2014. Od 7. 5. 2014 vešly v platnost nové standardy, které jsou dosud (září 2017) platné. Na tvorbě i revizi daného kvalifikačního a hodnoticího standardu spolupracovaly následující organizace: Agentura Domestica, Agentura BIBO, Agentura Pohoda, Agentura Harmonie, 1. centrum služeb pro domácnost. Autorizujícím orgánem příslušné kvalifikace je MPSV.

Kvalifikační standard Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky obsahuje tyto odborné způsobilosti²:

- dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů,
- poskytování první pomoci dítěti/dětem,
- péče o běžně nemocné dítě v domácím ošetřování,
- vedení dítěte k hygienickým návykům,
- uplatňování zásad správného životního stylu podle věku dítěte,
- uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/dětí,
- řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska,
- uplatňování znalostí o vývojových etapách a socializaci dítěte v praxi,

² Jež jsou v souladu s odbornými znalostmi definovanými u povolání Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky v Národní soustavě povolání (tabulka č. 2).

- dodržování etických principů při práci chůvy a vedení dítěte k morálním hodnotám,
- orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy,
- provozní a hygienická pravidla při práci s dětmi v zařízení či domácnosti dítěte.

Během zkoušky hodnotí autorizovaná osoba dle předepsaného způsobu ověření splnění těchto kvalifikačních předpokladů a způsobilosti uchazeče. **Hodnoticí standard** obsahuje pokyny k realizaci zkoušky, pravidla výsledného hodnocení, počet zkoušejících, požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky, dobu přípravy na zkoušku, dobu pro vykonávání zkoušky.

Pro každou odbornou způsobilost jsou podrobně rozpracována kritéria hodnocení a způsob jejich ověření, a to ústní, písemné a/nebo praktické předvedení. Revize standardů v roce 2014 nebyla nijak zásadní, došlo pouze k následujícím změnám, respektive zpřísnění způsobu ověření některých odborných způsobilostí (tabulka č. 3):

Tabulka č. 3 Změny v kvalifikačním a hodnoticím standardu Chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky v roce 2014

Název odborné způsobilosti/kritérium hodnocení	Verze platná do 2014	Verze platná od 2014
Poskytování první pomoci dítěti/dětem	Způsob ověření	
b. Předvést rozhovor při volání na záchraný systém	Praktické předvedení se slovním vysvětlením	Praktické předvedení a ústní ověření
c. Vysvětlit a předvést správný postup při neodkladné resuscitaci dítěte v dané věkové kategorii	Praktické předvedení se slovním vysvětlením	Praktické předvedení a ústní ověření
d. Vysvětlit a předvést správný postup poskytnutí první pomoci při nejčastějších úrazech dítěte v dané věkové kategorii, tj. např. úrazy hlavy, popálení, opaření, tonutí, pády, zasažení elektrickým proudem, dušení - od roku 2014 přidáno „ošetření krvácení, zlomenin“ z bodu e.	Praktické předvedení se slovním vysvětlením	Praktické předvedení a ústní ověření
e. Vysvětlit a předvést správný postup při dalších obvyklých úrazech a nehodách dítěte v dané věkové kategorii, tj. např. otravy, požití drobných předmětů, poleptání, bodnutí hmyzem, poranění domácím zvířetem, napadení parazity, úpal, úžeh - do roku 2014 včetně „ošetření krvácení, zlomenin“	Praktické předvedení se slovním vysvětlením	Ústní ověření
Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děti	Způsob ověření	
a. Připravit ukázkou hry tvořivé nebo pohybové nebo didaktické, vysvětlit její principy a cíle	Praktické předvedení se slovním vysvětlením	Praktické předvedení a ústní ověření
Uplatňování znalostí o vývojových etapách a socializaci dítěte v praxi	Způsob ověření	
a. Charakterizovat jednotlivá stadia dětského vývoje v souvislosti s výkonem práce chůvy	Písemné ověření	Písemné a ústní ověření

Zdroj: Národní soustava kvalifikací

Kromě změn ve výše uvedené tabulce č. 3 došlo v roce 2014 k upřesnění definice následujících kritérií hodnocení odborné způsobilosti *Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska*:

kritérium hodnocení a.:

„Charakterizovat odchylky v chování dítěte, znát způsoby zvládnutí agresivity dítěte, popsat základní přístupy při práci s hyperaktivním dítětem.“

bylo změněno na

„Charakterizovat agresivní a hyperaktivní chování dítěte a popsat možné způsoby přístupů či zvládnutí těchto způsobů chování.“

kritérium hodnocení b.:

„Zvolit správný výchovný prostředek v nepříznivých výchovných situacích (např. princip práce se vzdorovitým, hyperaktivním, agresivním, neposlušným dítětem).“

bylo změněno na

„Zvolit správný výchovný prostředek při řešení nepříznivých modelových výchovných situací (např. princip práce se vzdorovitým, hyperaktivním, agresivním, neposlušným dítětem).“

Při revizi hodnoticího standardu byly rozšířeny obecné pokyny k realizaci zkoušky, a to opět v oblasti odborné způsobilosti *Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska*, kritérium b., kde byly uvedeny příklady možných modelových situací: dítě na pískovišti začne násilím vytrhávat ostatním hračky z ruky, a pokud je nechtějí vydat, tak se vzteká; záchvat vzteku dvouletého dítěte při nákupu v obchodním centru; dětské lži u pětiletého dítěte; konflikty mezi sourozenci; do rodiny přichází miminko; dítě batolecího věku na tuto situaci reaguje vzdorem; vzteká se, vůči miminku se projevuje nepřátelsky.

Dále byly upraveny **požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby**, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby. Konkrétně je v bodu a) nově požadováno vyšší odborné vzdělání v oblasti pedagogiky předškolního věku nebo speciální pedagogiky nebo andragogiky (dříve vyšší odborné vzdělání v oblasti pedagogika) nebo musí autorizovaná osoba splňovat požadavky dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění, § 6, odstavec 1, písmena c), d)³. Podobně byl v bodě b) upraven požadavek na vysokoškolské vzdělání, kde je nově vymezeno zaměření na pedagogiku předškolního věku, speciální pedagogiku a andragogiku (dříve pedagogika a andragogika) nebo musí autorizovaná osoba splňovat požadavky dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění, § 6, odstavec 1, písmena a), b)⁴. Autorizovaná osoba musí mít rovněž alespoň pětiletou (minimálně jeden rok v posledních dvou letech před podáním žádosti o udělení licence) odbornou praxi v oblasti práce s dětmi ve věku od narození do zahájení povinné školní docházky, a to nově v předškolním zařízení nebo v rámci podnikatelské činnosti, kdy zajišťuje hlídání dětí v domácnosti. U osob s vysokoškolským vzděláním je též možná praxe na pozici školního inspektora pro předškolní vzdělávání. Z požadavků na odbornou způsobilost autorizované osoby byla v roce 2014 vypuštěna varianta c): profesní kvalifikace Chůva spolu s minimálně středním vzděláním s maturitou ze skupiny oborů vzdělání 75 pedagogika, učitelství a sociální péče s alespoň osmiletou odbornou praxí.

Upřesněna byla rovněž odborná způsobilost zdravotnického pracovníka: Nelékařský zdravotnický pracovník musí mít odbornou způsobilost pro výkon povolání všeobecné (zdravotní) sestry, porodní asistentky (ženské sestry) nebo zdravotnického záchranáře bez odborného dohledu a alespoň pět let výkonu povolání ve zdravotnictví, z toho

---

³ c) Vyšší odborné vzdělání získané ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy.

d) Vyšší odborné vzdělání získané ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu vychovatelů a vzdělání v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy.

⁴ a) Vysokoškolské vzdělání získané studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy.

b) Vysokoškolské vzdělání získané studiem v akreditovaném studijním programu studijního oboru pedagogika, případně v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy, vychovatelství nebo pedagogiku volného času, a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy.

minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace. Do roku 2014 musel mít zdravotnický pracovník minimálně vyšší odborné vzdělání nebo vysokoškolské vzdělání bakalářského stupně odborné způsobilosti pro výkon povolání všeobecné sestry, porodní asistentky nebo zdravotnického záchranáře a alespoň pět let odborné praxe ve zdravotnictví nebo v poskytování první pomoci, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Ke změně došlo také v **době pro vykonání zkoušky**, jež byla prodloužena z 2 až 3,5 hodin na 2,5 až 4 hodiny.

I.2.3 Kvalifikační a hodnoticí standard Národní soustavy kvalifikací Chůva pro dětské koutky (kód: 69-018-M)

Kvalifikační a hodnoticí standard Chůva pro dětské koutky byly podobně jako ty předchozí zavedeny k 2. 11. 2012 a platily do 31. 7. 2014. Od 7. 5. 2014 vešly v platnost nové standardy, které jsou dosud platné. Na tvorbě i revizi daného kvalifikačního a hodnoticího standardu spolupracovaly následující organizace: Agentura Domestica, Agentura BIBO, Agentura Pohoda, Agentura Harmonie, 1. centrum služeb pro domácnost. Autorizujícím orgánem příslušné kvalifikace je MPSV.

Kvalifikační standard Chůva pro dětské koutky obsahuje tyto odborné způsobilosti⁵:

- dodržování zásad prevence úrazů a bezpečnosti
- poskytování první pomoci dítěti/dětem
- uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte
- řešení situací v dětském kolektivu z pedagogicko-psychologického hlediska
- uplatňování znalostí o vývojových etapách dítěte v praxi
- dodržování základních principů při práci chůvy pro dětské koutky

Podobně jako v případě profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky došlo v roce 2014 k určitým úpravám kvalifikačního a hodnoticího standardu, zejména ve způsobu ověření některých odborných způsobilostí. Dané změny jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 Změny v kvalifikačním a hodnoticím standardu Chůvy pro dětské koutky v roce 2014

Název odborné způsobilosti/kritérium hodnocení	Verze platná do 2014	Verze platná od 2014
Poskytování první pomoci dítěti/dětem	Způsob ověření	
b. Předvést rozhovor při volání na záchraný systém	Praktické předvedení se slovním vysvětlením	Praktické předvedení a ústní ověření
c. Vysvětlit a předvést správný postup při neodkladné resuscitaci dítěte ve vybrané věkové kategorii a uvést rozdíly v postupech neodkladné resuscitace v různých věkových kategoriích	Praktické předvedení se slovním vysvětlením	Praktické předvedení a ústní ověření
d. Vysvětlit a předvést správný postup poskytnutí první pomoci při nejčastějších úrazech dítěte ve všech věkových kategoriích tj. např. úrazy hlavy, popálení, opaření, pády, dušení, ošetření krvácení, zlomenin	Praktické předvedení se slovním vysvětlením	Praktické předvedení a ústní ověření
Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děti	Způsob ověření	
a. Připravit ukázkou individuálních a kolektivních aktivit tvořivých nebo pohybových nebo didaktických a vysvětlit jejich principy v souvislosti s hlídáním dětí v dětském koutku	Praktické předvedení se slovním vysvětlením	Praktické předvedení a ústní ověření

Zdroj: Národní soustava kvalifikací

⁵ Jež jsou v souladu s odbornými znalostmi definovanými u povolání Chůva pro dětské koutky v Národní soustavě povolání (tabulka č. 2).

Při revizi hodnoticího standardu došlo v **oblasti odborné způsobilosti a vzdělání autorizované osoby** ke stejným změnám jako v případě profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky.

Doba trvání zkoušky byla u profesní kvalifikace Chůvy pro dětské koutky zachována v rozsahu 1,5 až 2 hodin, v roce 2014 však byla vypuštěna možnost rozložení zkoušky do více dnů.

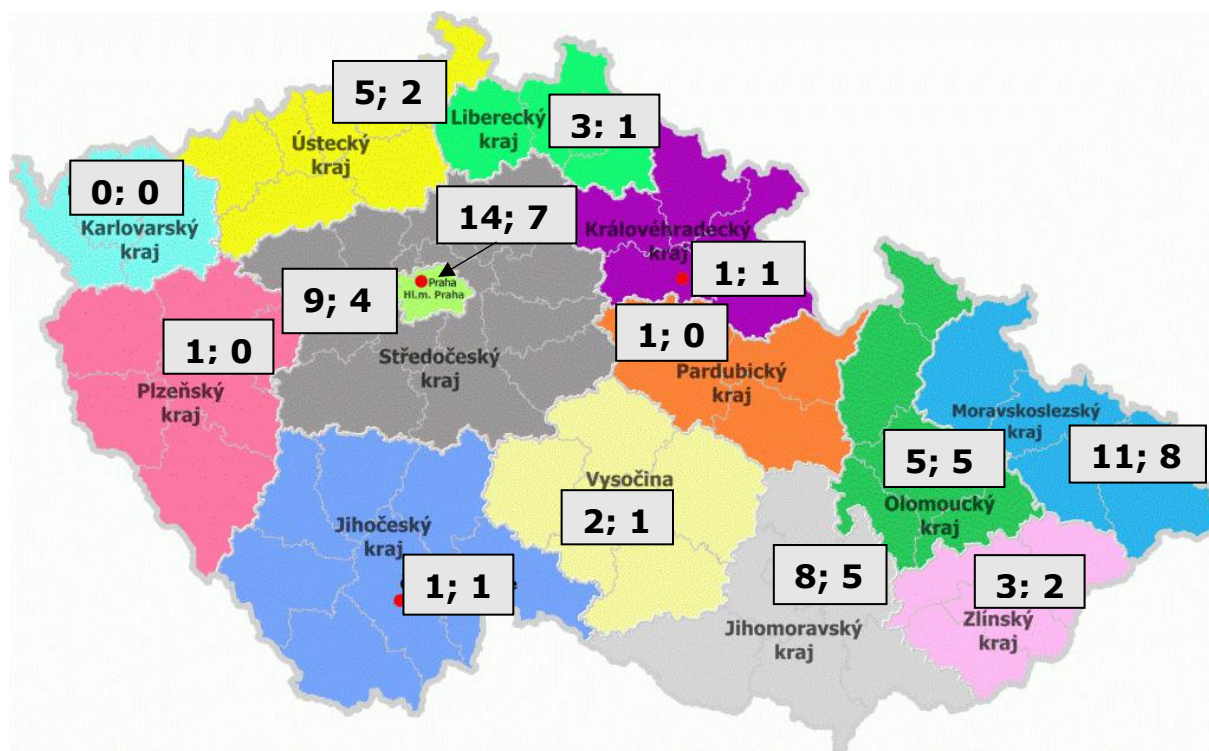
II. Autorizované osoby

Jak již bylo řečeno, zkoušku ověřující profesní kvalifikaci je možné složit u autorizované osoby, která má k tomu oprávnění od autorizujícího orgánu, v případě profese chůvy je jím MPSV. Autorizace se uděluje na dobu 5 let s možností prodloužení. Za podání žádosti o autorizaci se hradí poplatek ve výši 1 500,- Kč za každou profesní kvalifikaci, v případě prodloužení 500,- Kč.

V roce 2013 (k 3. 3.) bylo autorizováno 14 osob pro profesní kvalifikaci Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (Palonciová a kol. 2014), k 9. 8. 2017 již mělo toto oprávnění 64 osob. Autorizovaných osob pro Chůvy pro dětské koutky bylo k 9. 8. 2017 evidováno méně – 37. Naprostá většina (s výjimkou dvou) měla autorizaci i k profesní kvalifikaci Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky.

Geografické rozložení autorizovaných osob dle jejich sídla znázorňuje mapa č. 1. Žádná autorizovaná osoba není zatím registrována v Karlovarském kraji. Nejvíce jich je v Hl. m. Praze, dále v Moravskoslezském kraji, zejména v Ostravě, ve Středočeském kraji a Jihomoravském kraji, zejména v Brně.

Mapa č. 1 **Autorizované osoby (k 9. 8. 2017)**

Zdroj: Národní soustava kvalifikací

Pozn: Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky; Chůva pro dětské koutky.

Z hlediska právní formy autorizované osoby pro profesní kvalifikaci Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky je nejčastější společnost s ručením omezeným, dále příspěvková organizace (většinou školská) a nezisková organizace ve formě spolku, obecně prospěšné společnosti⁶ či ústavu (tabulka č. 5).

Tabulka č. 5 Právní forma autorizované osoby pro profesní kvalifikaci Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (stav k 9. 8. 2017)

	Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky	Chůva pro dětské koutky
společnost s ručením omezeným	26	17
příspěvková organizace	13	6
spolek	7	4
obecně prospěšná společnost ⁵	5	4
ústav	4	3
fyzická osoba	4	0
školská právnická osoba	2	1
evidované církevní právnické osoby	1	0
veřejná obchodní společnost	1	1
zájmové sdružení právnických osob	1	1
celkem	64	37

Zdroj: Národní soustava kvalifikací

Pro lepší představu o autorizovaných osobách byla u každé z nich vyhledána webová stránka. Cílem bylo zprv získať přesnější představu o činnosti organizace, zadruhé zevrubně posoudit, do jaké míry jsou informace na webové stránce pro zájemce kompletní a přehledné, a zatřetí byla pozornost věnována cenám nabízených služeb souvisejících s profesní kvalifikací chůva.

V celkovém pohledu lze říci, že autorizované osoby jsou velmi rozličného charakteru. V řadě případů se jedná o vzdělávací agentury, které organizují různé rekvalifikační kurzy (např. masér, zedník, účetní, kosmetička), nespécializují se tedy pouze na péči o děti. V těchto případech většinou chybí detailnější informace jak o případných přípravných kurzech pro uchazeče o profesní zkoušku chůvy, tak o samotné zkoušce. Z hlediska právní formy se jedná často o společnosti s ručením omezeným.

Obecně lze říci, že neúplnější informace o daných kvalifikacích a zkouškách poskytují ty organizace, které mají obecně za svůj hlavní předmět činnosti péči o děti. Tyto organizace často samy provozují nějaké zařízení péče o děti, či poskytují nebo zprostředkovávají služby chův pro rodiny. Ve většině případů organizují jak profesní zkoušky, tak přípravné či rekvalifikační kurzy pro uchazeče.

Informace o cenách byly dostupné na 35 webových stránkách ze 64 autorizovaných osob pro Chůvu pro děti do zahájení školní docházky. Téměř všechny z daných 35 autorizovaných osob organizují pro uchazeče přípravné kurzy. Většinou se jedná o kurzy v rozsahu minimálně 160 hodin rozdělených do teoretické a praktické přípravy (dle rekvalifikačního programu MŠMT). Samotný kurz bez poplatku za zkoušku se pohybuje

⁶ Přijetím nového občanského zákoníku (Zákon č. 89/2012 Sb.) byl zrušen Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Již existující obecně prospěšné společnosti se však mohou nadále řídit dosavadními předpisy, nebo mají možnost se transformovat na ústav, nadaci nebo nadační fond. Nově lze zřídit ústav, nadaci nebo nadační fond, případně jinou právnickou se statusem veřejné prospěšnosti.

většinou od 8 tisíc do 17 tisíc Kč, v některých případech jsou nabízeny i kurzy kratší pohybuji se do 4 tisíc Kč v závislosti na počtu dnů. Ve většině případů jsou však nabízeny balíčky – rekvalifikační kurz a profesní zkouška. Uchazeč za ně zaplatí nejčastěji kolem 15 tisíc Kč. Pokud má uchazeč zájem pouze o složení zkoušky, pohybuje se její cena od 1 500,- Kč do 8 tisíc Kč, nejčastěji je však v rozpětí 5 tisíc až 6 tisíc Kč v případě Chůvy pro děti do zahájení školní docházky, cena za zkoušku pro Chůvu pro dětské koutky je v průměru o 2 tisíce Kč nižší.

III. Absolventi

III.1 Statistika

Tabulka č. 6 shrnuje statistiky absolventů dle evidence MPSV jako autorizujícího orgánu pro kvalifikace chův za roky 2013 až 2017. Spolu se zvyšujícím se počtem autorizujících osob se zvyšuje i počet úspěšných absolventů zkoušek, výrazněji v případě Chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky.

Tabulka č. 6 **Statistika absolventů profesních zkoušek**

Rok	Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky		Chůva pro dětské koutky	
	nové autorizace	počet absolventů	nové autorizace	počet absolventů
2013	14	118	9	19
2014	14	227	10	8
2015	10	454	6	23
2016	20	1161	9	37
2017*	11	1376	4	51

* K 17. 10. 2017

Zdroj: dle MPSV – autorizujícího orgánu

III.2 Uplatnění absolventů

III.2.1 Péčové živnosti

Úspěšní uchazeči, kteří složili zkoušku profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky, mohou poskytovat služby péče o děti na základě živnostenského zákona (zákon č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Pro poskytování individuálních služeb péče o děti na základě **živnostenského oprávnění** je zásadní **věk dítěte (dětí) a charakter péče**. V dané oblasti je možno volit dva typy živností - **živnost vázanou „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“** a **živnost volnou, obor činnosti č. 79, „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“**. Jejich obsahové náplně byly specifikovány v nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností a byly postupně upravovány nařízením vlády č. 288/2010 Sb., nařízením vlády č. 368/2012 Sb., nařízením vlády č. 365/2013 Sb., nařízením vlády č. 155/2016 Sb. a nařízením vlády č. 178/2017 Sb.

Dle současného stavu je obsahová náplň vázané živnosti **„Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ definována takto:**

„Výchovná péče o svěřené děti do tří let věku v denním nebo v celotýdenním režimu zaměřená na rozvoj rozumových a řečových schopností, pohybových, pracovních, hudebních, výtvarných schopností a kulturně hygienických návyků přiměřených věku dítěte. Zajišťování bezpečnosti a zdraví dětí, jejich pobytu na čerstvém vzduchu, stravování, spánku v odpovídajícím hygienickém prostředí a osobní hygieny dětí, včetně poskytování první pomoci.“

Dle současného stavu je obsahová náplň volné živnosti „**Poskytování služeb pro rodinu a domácnost**“ **definována takto:**

„Poskytování služeb pro rodinu a domácnost, zejména zajišťování chodu domácnosti (vaření, úklid, praní, žehlení, péče o zahradu a podobně), individuální péče o osoby, zejména děti nad tři roky věku v rodinách, příležitostné krátkodobé hlídání dětí (včetně dětí do tří let věku), obstarávání nákupů a jiných záležitostí souvisejících s chodem domácnosti a jiná obstaravatelská činnost. Obsahem činnosti není poskytování sociálních služeb podle zákona o sociálních službách, péče o děti do tří let věku v denním režimu, ostraha osob a objektů (osobní strážci, hlídači a podobně) a další činnosti související s chodem domácnosti, jež jsou předmětem živností řemeslných, vázaných a koncesovaných.“

Vázaná živnost „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ spadá mezi živnosti, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost (dle § 7 odst. 6 živnostenského zákona). **Požadovaná odborná způsobilost** pro výkon této činnosti je upravena v příloze č. 5 živnostenského zákona:

a) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry nebo zdravotnického asistenta nebo ošetřovatele nebo porodní asistentky nebo záchranáře nebo všeobecného sanitáře podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů -zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), nebo

b) odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo pracovníka v sociálních službách podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů), nebo

c) odborná kvalifikace k výkonu povolání učitele mateřské školy podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), nebo

d) *profesní kvalifikace pro činnost chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky podle zvláštního právního předpisu* (zákon č.179/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů), nebo

e) doklad o vykonání tříleté praxe v oboru v nezávislém postavení (§ 2 a § 23 obchodního zákoníku) nebo v pracovněprávním vztahu, nebo

f) doklad o uznání odborné kvalifikace podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Základní podmínky pro získání a provozování péčových živností zobrazuje tabulka č. 7.

Tabulka č. 7 **Podmínky pro získání a provozování tzv. péčových živností**

	péče o dítě do tří let věku v denním režimu (vázaná živnost)	poskytování služeb pro rodinu a domácnost (volná živnost)
věk dětí	0-3 roky	do 3 let pouze příležitostné krátkodobé hlídání dětí, denní péče až od 3 let
podmínka odborné způsobilosti	ano	ne
maximální počet dětí na pečující osobu	není stanoven*	není stanoven
provozovatelé	fyzické a právnické osoby	fyzické a právnické osoby
úhrada od rodičů	smluvní ceny	smluvní ceny
kontrola kvality poskytované péče	není prováděna	není prováděna
hygienické, prostorové a provozní požadavky	v domácnosti rodičů dítěte ne X v domácnosti chůvy a jiném typu provozovny ano - kontrolu provádí orgán ochrany veřejného zdraví, tj. příslušná krajská hygienická stanice	ne
požadavky na stravování	je-li v domácnosti chůvy (provozovně) zajišťováno, pak ano	ne
delikty a sankce	stanoveny pouze v souvislosti s provozováním živnosti	stanoveny pouze v souvislosti s provozováním živnosti
povinnost uzavřít pojistnou smlouvu odpovědnosti za škodu	ne	ne

*Počty dětí mohou být v praxi limitovány hygienickými požadavky na provozovnu stanovenými právními předpisy.
Pozn.: Rozdíly zvýrazněny kurzívou.
Zdroj: Paloncyová a kol., 2014

Počty vázaných živností „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ registrovaných ve II. čtvrtletí 2017 dle krajů shrnuje tabulka č. 8.

Tabulka č. 8 **Počty vázaných živností „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ ve II. čtvrtletí 2017 dle krajů**

Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Celkem
687	427	99	66	41	83	74	66	59	53	243	60	123	92	2 173

Zdroj: Statistika Ministerstva obchodu a průmyslu

Chůvy mohou své služby poskytovat v domácnosti rodiny, ve své vlastní domácnosti, mohou však pracovat i v kolektivních zařízeních. Statistika však to, kde chůva svoji živnost vykonává, nesleduje. Dle poznatků z praxe (Paloncyová a kol., 2013, 2014) chůvy poskytují své služby nejčastěji v domácnosti rodiny. Naprostá většina rodičů si přeje, aby dítě v době jejich nepřítomnosti zůstalo v prostředí, na které je zvyklé, hlídání doma

má své výhody i v případě nemoci dítěte (Paloncyová a kol., 2014). **Pokud chůva poskytuje své služby ve své domácnosti, pak jsou prostory považovány za provozovnu** a musí tak splňovat požadavky dané hygienickou vyhláškou č. 410/2005 Sb. - hygienické požadavky na prostory pro výchovu a vzdělávání dětí, revidovanou naposledy v roce 2016 (vyhláška č. 465/2016 Sb.). Mezi hlavní požadavky kladené na provozovnu pro živnostní péče o děti předškolního věku patří:

Vnější prostory

- nezastavěná plocha oploceného pozemku pro pobyt a hry dětí včetně travnaté plochy - nejméně 4 m² na 1 dítě, pozemek musí být oplocen z důvodu ochrany zdraví a zajištění bezpečnosti dětí,
- jsou upraveny požadavky na výsadbu a péči o rostliny a dřeviny na pozemku, kvalita vody ke kropení a čištění,
- pokud podnikatel takový pozemek nevlastní, lze tento problém řešit pronájmem vhodného pozemku,
- denní doba pobytu dětí venku je zpravidla 2 hodiny dopoledne, odpoledne se řídí délkou pobytu dětí v zařízení; v zimním i letním období lze dobu pobytu venku upravit s ohledem na venkovní teploty; pobyt venku může být dále zkrácen nebo zcela vynechán pouze při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách a při vzniku nebo možnosti vzniku smogové situace; v letních měsících se provoz přizpůsobí tak, aby bylo možné přenést výchovnou činnost dětí do venkovního prostředí nebo stíněných teras v co největším rozsahu.

Vnitřní prostory

- musí umožňovat výuku, volné hry dětí, jejich odpočinek, osobní hygienu s otužováním, tělesná cvičení a zajištění stravování, pokud toto není zajištěno v jiném stravovacím zařízení,
- plocha denní místnosti užívané jako herna a ložnice musí činit nejméně 4 m² na 1 dítě; popř. 3 m² na 1 dítě, je-li ložnice, jídelna nebo tělocvična stavebně oddělená, plocha na 1 lehátko nebo lůžko pro spánek musí činit nejméně 1,7 m² na 1 dítě,
- záchody a umývárny u těchto zařízení se nedělí podle pohlaví a na 5 dětí musí připadat 1 dětská mísa a 1 umyvadlo; počet dětských mís lze z jedné třetiny nahradit dětskými nočníky; umývárna se dále vybavuje podle věku dětí dětskou vaničkou se sprchou nebo sprchovým boxem a s přívodem tekoucí pitné studené a teplé vody; umyvadla se osazují tak, aby výška horní hrany nepřekročila 43 cm nad podlahou; umyvadla a sprcha musí být opatřena pouze jedním výtokem vody napojeným na centrální mísící baterii umístěnou mimo dosah dětí; umývárna se dále vybavuje přebalovacím stolem a krytým nášlapným odpadkovým košem,
- na 1 dítě v předškolním věku musí být k dispozici nejméně 60 l vody na den,
- pokud není řešeno osoušení rukou ručníky na jedno použití, má každé dítě vlastní ručník umístěný tak, aby se vzájemně ručníky nedotýkaly; ve všech hygienických zařízeních musí být vždy k dispozici toaletní papír; stěny a podlahy každého hygienického zařízení musí být omyvatelné a čistitelné do výše nejméně 1,5 m a snadno dezinfikovatelné,
- dále je upraveno ukládání lehátek a lůžkovin, vybavení nábytkem, volba typu podlahy, osvětlení, intenzita větrání čerstvým vzduchem a parametry mikroklimatických podmínek, doby a formy úklidu zařízení, jakož i výměna a praní lůžkovin.

Podrobnější informace o poskytování služeb chůva na základě živnostenského zákona lze najít v Barvíková, J., Paloncyová, J. 2014. Péče chův - metodika pro chůvy, VÚPSV, v.v.i.⁷.

III.2.2 Dětská skupina

V roce 2014 byl po dlouhých debatách přijat zákon o dětských skupinách. V současné době se poskytování této služby péče o předškolní děti řídí zákonem č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění novely zákona č. 127/2015 Sb.

Službou péče o dítě v dětské skupině se rozumí činnost provozovaná poskytovatelem služby péče o dítě v dětské skupině zapsaným do evidence poskytovatelů. Služba spočívá v poskytování pravidelné péče o dítě **od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky**. Umožňuje docházku v rozsahu nejméně 6 hodin denně, která je poskytována mimo domácnost dítěte v kolektivitu dětí a je zaměřena na zajištění potřeb dítěte (např. na výchovu, rozvoj schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte). V dětské skupině může být **maximálně 24 dětí**.

Poskytovatelem služby může být zaměstnavatel, územní samosprávný celek, obecně prospěšná společnost, ústav, nadace, nadační fond, vysoká škola, spolek či právnická osoba registrovaná nebo evidovaná podle zákona o církvích a náboženských společnostech.

Pečující osoby v dětské skupině musí být odborně způsobilé. **Za odbornou způsobilost pečující osoby** v dětské skupině je považována:

- a) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, zdravotnického asistenta, ošetřovatele, porodní asistentky, zdravotně-sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa,
- b) odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo odborná způsobilost pracovníka v sociálních službách,
- c) odborná kvalifikace učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy nebo vychovatele,
- d) *profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky*,
- e) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře.

V jedné dětské skupině nesmí být více než 24 dětí. Poskytovatel je však povinen při stanovení počtu pečujících osob v jedné dětské skupině zohlednit zdravotní stav dětí, dobu pobytu dětí v dětské skupině a věk dětí, zejména počet dětí ve věku do 2 let.

Nejnižší počet pečujících osob, který je poskytovatel povinen zajistit v jedné dětské skupině, činí

- a) 1 pečující osoba pro dětskou skupinu do 6 dětí,
- b) 2 pečující osoby pro dětskou skupinu od 7 do 24 dětí,
- c) 3 pečující osoby pro dětskou skupinu od 13 do 24 dětí, pokud je v dětské skupině alespoň 1 dítě mladší 2 let.

Zákon dále stanovuje povinnost zpracovat a zajistit dodržování plánu výchovy a péče o dítě, rozvoje schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte (dále jen „plán výchovy a péče“) se zaměřením na formování osobnosti dítěte a fyzický a psychický vývoj dítěte. Poskytovatel musí vést za účelem zajištění kvality poskytované péče, provozních a organizačních záležitostí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a pro účely kontroly podmínek poskytování péče podle tohoto zákona a jiných právních předpisů

---

⁷ Dostupné na http://www.vupsv.cz/sites/File/audit-clanky/Barvikova_Paloncyova_metodika_chuvy.pdf.

evidenci dětí, dále musí mít poskytovatel uzavřenu pojistnou smlouvu o odpovědnosti za újmu. Poskytovatel stanovuje výši úhrady rodičů a upravuje podmínky stravování.

Na **prostory** dětských skupin s počtem dětí vyšším než 12 se vztahuje hygienická vyhláška jako pro ostatní zařízení péče o děti (vyhláška č. 410/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Pro menší dětské skupiny byla vydána zvláštní vyhláška č. 281/2014 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí. Nároky na venkovní i vnitřní prostory jsou částečně zmírněny (zejména pro skupinu s nejvýše 4 dětmi), předpisy týkající se např. počtu a parametrů hygienických zařízení zůstávají však poměrně striktní.

V současné době (srpen 2017) je v celé České republice zaevidováno 406 dětských skupin s kapacitou více než 5 tisíc míst (tabulka č. 9). Podobně jako v případě vázané živnosti je nejvíce dětských skupin v Hlavním městě Praze, ve Středočeském a v Jihomoravském kraji.

Tabulka č. 9 **Dětské skupiny v krajích (srpen 2017)**

	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Celkem
poskytovatelé	51	70	13	15	4	19	11	14	14	7	50	15	23	12	318
počet dět. skupin	82	84	14	18	3	22	11	15	19	7	65	22	29	15	406
počet míst	1 179	1 016	166	226	36	264	130	181	284	86	815	255	406	185	5 229

Zdroj: MPSV – evidence dětských skupin; <http://evidence.mpsv.cz/eEDS/index.php>

III.2.3 Mateřské a lesní školy⁸

Dle zákona č. 178/2016 Sb., ze dne 20. dubna 2016, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je s účinností od 1. 9. 2016 stanoveno, že se předškolní vzdělávání organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let. S odloženou účinností od roku 2020 bude předškolní vzdělávání organizováno pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let.

Osoby s profesní kvalifikací Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky mohou **posílit personál mateřských škol** podobně jako školní asistenti, školní psychologové, speciální pedagogové. V současné době lze tyto pozice financovat z **projektu OP VVV Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ** (MŠMT, 2017a.). Mateřská škola mohla při sestavování projektu využít tzv. šablonu (zjednodušený formulář pro aktivitu) za podmínky, že ve škole budou zařazeny alespoň dvě dvouleté děti, které dovrší věku tří let nejdříve ve 2. pololetí školního roku, během kterého děti do mateřské školy nastoupí. Dvě dvouleté děti musí být v mateřské škole zapsány po celou dobu realizace aktivity. Vzhledem k tomu, že si ředitel školy může předem určit délku i výši úvazku chůvy, uzavře pracovní poměr jen na danou dobu (MŠMT, 2016). MŠMT ukončilo výzvu na šablony pro MŠ a ZŠ 30. června 2016.

⁸ Za lesní mateřskou školu se považuje mateřská škola, ve které vzdělávání probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou dle Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a Zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

K tomuto datu zvolilo šablonu Chůva - personální podpora MŠ 1 236 mateřských škol (MŠMT, 2017b.)

Chůvy zaměstnané v mateřských školách musí splňovat minimální kvalifikační požadavky v souladu s profesní kvalifikací „Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky“, nebo „Chůva pro dětské koutky“ dle Národní soustavy kvalifikací, nebo minimálně středoškolské vzdělání v oblasti pedagogiky, zdravotnictví, sociální péče. Ředitel školy stanoví jak formu pracovní smlouvy (případně DPP, DPČ), tak výši úvazku, konkrétní náplň práce, rozsah a rozpis jednotlivých činností dle potřeb školy a dětí.

Chůva v mateřské škole pomáhá učiteli mateřské školy s péčí o dvouleté děti, a to zejména v oblasti sebeobsluhy dítěte, zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb dítěte. Chůva není pedagogickým pracovníkem dle zákona o pedagogických pracovnících. Chůva pouze pomáhá pedagogickému pracovníkovi, tj. za děti odpovídá pedagogický pracovník a jeho přítomnost je nutná.

Příklady činností chůvy využitelné pro mateřskou školu (dle MŠMT, 2016):

- používání výtvarných technik pro rozvoj dítěte;
- přebalování, mytí dítěte, oblékání dítěte;
- vedení dítěte k hygienickým návykům;
- aktivní řešení výchovných problémů s dítětem ve spolupráci s rodinou;
- čtení pohádek, říkánek, zdokonalování řeči dítěte, řešení problémů s řečí;
- dodržování zásad prevence úrazů a bezpečnosti;
- rozvíjení pozornosti a paměti dítěte, řešení případných problémů;
- soustavné výchovné působení na dítě formou hry v místnosti i v přírodě,
- používání hraček k rozvoji dítěte;
- výchova dítěte k sociálním dovednostem.

Pozice chůvy v rámci pracovníků v mateřských školách bude **nově upravena s účinností od 1. 9. 2020** v § 5 odst. 6 vyhlášky o předškolním vzdělávání (č. 14/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Nově je stanoveno, že ve třídě, kde se vzdělávají pouze děti ve věku od 2 do 3 let, nebo kde jsou 4 a více těchto dětí, vykonává pracovní činnost souběžně nepedagogický pracovník s odbornou způsobilostí

- a) k výkonu povolání všeobecné sestry, dětské sestry, zdravotnického asistenta, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře,
- b) učitele mateřské školy, vychovatele, nebo
- c) chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky.

III.2.4 Mikrojesle

Zcela novou službou péče o děti v předškolním věku jsou tzv. mikrojesle. Jedná se o veřejnou službu péče o děti, která nabízí pravidelnou profesionální péči o děti od šesti měsíců do čtyř let v kolektivu maximálně čtyř dětí. Zařízení mikrojeslí musí umožňovat umístění dítěte 5 dní v týdnu min. 8 hodin denně, přičemž doba pobytu dítěte v mikrojeslích záleží na dohodě mezi rodičem a zřizovatelem služby.

V současné době je vybudování a provoz mikrojeslí pilotně ověřováno v obcích ČR v rámci projektu MPSV „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“. Hlavními výstupy projektu budou vytvoření komplexního návrhu nového typu služby péče o děti, tzv. mikrojeslí včetně návrhu nutných legislativních změn, ověření zájmu a možností zavedení tzv. garance místa v předškolních zařízeních pro děti od jednoho roku věku a od dvou let věku výše, revize a komplexní návrh systému vzdělávání pro pečující osoby. Služba je v současné době poskytována v souladu s platnými právními předpisy (o ochraně veřejného zdraví, stavebními předpisy, požární ochraně, potravinovými aj.). K 6. 11. 2017 bylo v rámci tohoto projektu evidováno 71 příjemců dotace na vybudování a provoz 72 mikrojeslí (MPSV, Mikrojesle).

Pro příjemce dotace, kteří se účastní zmíněného projektu ověřování služeb péče v mikrojeslích, jsou stanovena jasná kritéria pro osoby, které v zařízeních o děti pečují.

Odborná způsobilost je vymezena následovně: všeobecná sestra, zdravotnický asistent, ošetřovatel, porodní asistentka, zdravotně-sociální pracovník, zdravotnický záchranář, psycholog ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa, sociální pracovník nebo odborná způsobilost pracovníka v sociálních službách, učitel mateřské školy, učitel prvního stupně základní školy, speciální pedagog nebo vychovatel, profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky, nebo odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře (Výzva 126 OPZ, Výzva 127 OPZ). V případě, že se služba v praxi osvědčí, se tak pro osoby s profesní zkouškou Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky otevírají nové možnosti pracovního uplatnění.

IV. Shrnutí

Profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a Chůva pro dětské koutky byly definovány v roce 2012. Od té doby byly příslušné kvalifikační a hodnotící standardy revidovány pouze jednou (2014). Úpravy byly pouze dílčí, a to pouze u některých hodnotících kritérií v příslušném standardu. Vymezení odborných způsobilostí zůstalo zachováno, zdají se tedy být dobře vymezeny a odpovídají potřebám praxe.

Revizí příslušných kvalifikačních a hodnotících standardů se v rámci projektu „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“ (zkráceně „Mikrojesle“) podrobně zabývala i odborná platforma složená z odborníků z PedF UK, MŠMT, Národního ústavu pro vzdělávání a zástupkyň autorizovaných osob. Ta konstatovala, že i vzhledem k předloženému návrhu na revizi **profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky v současné době není třeba vytvářet novou**, protože plní dobře svoji funkci.

Možnosti uplatnění osob disponujících osvědčením o profesní kvalifikaci chůva se v současné době rozšiřují. Chůvy mohou pečovat jak o jedno či více dětí v domácnosti, tak pracovat v kolektivních zařízeních, která mohou být navíc různého typu, a to zejména dle věku a počtu dětí (např. v dětských skupinách, mikrojeslích, mateřských školách jako pomocný personál). To klade relativně vyšší důraz na ověření jejich odborné způsobilosti. Jak bylo zmíněno výše, došlo v roce 2014 k dílčím úpravám hodnotících kritérií u obou standardů. Přesto jsou hodnotící kritéria u některých odborných způsobilostí stále příliš obecná a založená převážně na teoretickém ověřování znalostí. Dochází tak k různým výkladům u jednotlivých autorizovaných osob a tím k nejednotnosti měřítek hodnocení. Tuto skutečnost reflektovala i výše zmíněná odborná platforma, která pracovala na **revizi profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky**. Odborná platforma po důkladné analýze došla k názoru, že stávající kvalifikační standard zahrnuje rámcově všechny oblasti a obsahuje všechny odborné způsobilosti potřebné pro péči o děti předškolního věku. Navrhla však **úpravu a doplnění některých odborných způsobilostí a kritérií jejich ověřování** tak, aby hodnotící standard lépe odpovídal všem možnostem profesního uplatnění absolventa/ky této zkoušky. Odborná platforma navrhla zjištěné nedostatky odstranit velkým důrazem na jednoznačnost zadání pro autorizované osoby a požadavkem zkoušet především schopnosti uchazečů/ček prakticky aplikovat odborné znalosti ve výchovné péči. Ve spolupráci odborů 21 a 41 MPSV byly podrobně vypracovány pokyny k realizaci zkoušky, které navíc doplňuje **metodika usnadňující autorizovaným osobám přípravu a realizaci zkoušek** v odpovídajícím rozsahu a kvalitě. Vychází nejen z potřeby upravit zjištěné nedostatky, ale rovněž ze zájmu autorizovaných osob, které v dotazníkových šetřeních a při dalších příležitostech v rámci projektu „Mikrojesle“ žádaly o bližší upřesnění jednotlivých hodnotících kritérií. V současné době jsou revize i metodika v procesu schvalování a nachází se k projednání v Národním ústavu pro vzdělávání.

V rámci projektu byla rovněž provedena sonda autorizujících osob. Ukázalo se, že **typ autorizovaných osob je velmi různorodý**, v nemálo případech není péče o děti primární oblastí zájmu. Právě výše uvedená revize profesní kvalifikace a metodika by měly napomoci tomu, aby byly odstraněny pochybnosti o kvalitě přípravy na zkoušku a o jejím samotném průběhu a výsledku u jednotlivých autorizovaných osob. Pro lepší orientaci

zájemců o složení profesní zkoušky by bylo rovněž vhodné, aby na webových stránkách Národní soustavy kvalifikací byly u každé autorizované osoby uvedeny odkazy na webové stránky, případně hlavní předmět činnosti.

Zdroje:

- Barvíková, J., Paloncyová, J. 2014. Péče chůvy - metodika pro chůvy, VÚPSV, v.v.i., Dostupné z: http://www.vupsv.cz/sites/File/audit-clanky/Barvikova_Paloncyova_metodika_chuvy.pdf.
- MPSV. Evidence dětských skupin. Dostupné z: <http://evidence.mpsv.cz/eEDS/index.php>
- MPSV. Mikrojesle - statistiky. Dostupné z: <http://mikrojesle.mpsv.cz/index.php/statistiky-o-mikrojeslich/>
- MŠMT, 2016. Výzva č. 02_16_022 Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ a ZŠ I (výzva pro méně rozvinuté regiony) a Výzva č. 02_16_023 Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ a ZŠ I (výzva pro hl. m. Prahu) Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV). Příloha č. 3. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/OP_VVV/vyzva_sablony_I/Avizo_kveten_2016/Prehled_sablon_avizo.pdf
- MŠMT, 2017a. Informační materiál ke vzdělávání dětí od 2 do 3 let v mateřské škole Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/podrobny-informacni-material-ke-vzdelavani-deti-od-2-do-3>
- MŠMT, 2017b. Poslední šance předložit projekt v "EU peníze školám". Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/posledni-sance-predlozit-projekt-v-eu-penize-skolam-1?highlightWords=ch%C5%AFva>
- Národní soustava povolání:
Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky
Dostupné z: http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101722&kod_sm1=20;
Chůva pro dětské koutky
Dostupné z: http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101723&kod_sm1=20
- Národní soustava kvalifikací. <https://www.narodnikvalifikace.cz/>
- Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů
- Paloncyová, J., Barvíková, J., Kuchařová, V., Peychlová, K. 2014. *Nové formy denní péče o děti v České republice*. Praha: VÚPSV, v. v. i. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_381.pdf
- Statistika Ministerstva obchodu a průmyslu. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/statistika-zivnosti--222296/>
- Vyhláška o předškolním vzdělávání č. 14/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých č. 10/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Výzva 126 OPZ. Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v ČR (mimo hl. m. Prahu). Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/vyzva-126-opz>
- Výzva 127 OPZ. Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v Praze.

Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/vyzva-127-opz>

- Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění novely zákona č. 127/2015 Sb.
- Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 178/2016 Sb., ze dne 20. dubna 2016, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (kód: 69-017-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Skupina oborů:	Osobní a provozní služby (kód: 69)
Týká se povolání:	Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů	4
Poskytování první pomoci dítěti/dětem	5
Péče o běžně nemocné dítě v domácím ošetřování	4
Vedení dítěte k hygienickým návykům	4
Uplatňování zásad správného životního stylu podle věku dítěte	4
Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děti	4
Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska	5
Uplatňování znalostí o vývojových etapách a socializaci dítěte v praxi	4
Dodržování etických principů při práci chůvy a vedení dítěte k morálním hodnotám	4
Orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy	4
Provozní a hygienická pravidla při práci s dětmi v zařízení či domácnosti dítěte	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 7.5.2014

Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (kód: 69-017-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Skupina oborů:	Osobní a provozní služby (kód: 69)
Týká se povolání:	Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů	4
Poskytování první pomoci dítěti/dětem	5
Péče o běžně nemocné dítě v domácím ošetřování	4
Vedení dítěte k hygienickým návykům	4
Uplatňování zásad správného životního stylu podle věku dítěte	4
Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děti	4
Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska	5
Uplatňování znalostí o vývojových etapách a socializaci dítěte v praxi	4
Dodržování etických principů při práci chůvy a vedení dítěte k morálním hodnotám	4
Orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy	4
Provozní a hygienická pravidla při práci s dětmi v zařízení či domácnosti dítěte	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 7.5.2014

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést zásady bezpečnosti a prevence úrazů	Ústní ověření
b) Rozdělit zásady prevence do dvou hlavních skupin, charakterizovat je a uvést příklady	Ústní ověření
c) Popsat způsoby zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí v zařízení či domácnosti dítěte s ohledem na specifika různých vnějších i vnitřních prostředí	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Poskytování první pomoci dítěti/dětem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit rychle nenadálou situaci (např. bezvědomí, epileptický záchvat), určit druh, rozsah poranění či poškození a způsoby řešení	Ústní ověření
b) Předvést rozhovor při volání na záchranný systém	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit a předvést správný postup při neodkladné resuscitaci dítěte v dané věkové kategorii	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit a předvést správný postup poskytnutí první pomoci při nejčastějších úrazech dítěte v dané věkové kategorii, tj. např. úrazy hlavy, popálení, opaření, tonutí, pády, zasažení elektrickým proudem, dušení, zlomeniny a krváčení	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vysvětlit a předvést správný postup při dalších obvyklých úrazech a nehodách dítěte v dané věkové kategorii, tj. např. otravy, požití drobných předmětů, poleptání, bodnutí hmyzem, poranění domácím zvířetem, napadení parazity, úpal, úžeh	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o běžně nemocné dítě v domácím ošetřování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozpoznat a vyhodnotit závažnost zdravotního stavu dítěte při začínající nemoci, vysvětlit na konkrétních příkladech	Ústní ověření
b) Zvolit a vysvětlit správné postupy při začínajícím i probíhajícím běžném onemocnění dítěte, vysvětlit na konkrétních příkladech	Ústní ověření
c) Popsat způsoby řešení situace výskytu infekčního onemocnění u dítěte/děti v zařízení či domácnosti dítěte	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení dítěte k hygienickým návykům

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost základních hygienických návyků vzhledem k věku dítěte, zvolit vhodnou motivaci k jejich nácviku	Ústní ověření
b) Popsat způsoby vedení dítěte/děti k hygienickým návykům v zařízení či domácnosti dítěte, vysvětlit na příkladech	Ústní ověření

Vedení dítěte k hygienickým návykům

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
c) Popsat náplň denního režimu dítěte/děti v souvislosti s dodržováním denní hygieny v zařízení nebo v domácnosti dítěte s ohledem na věk, vysvětlit na příkladech	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování zásad správného životního stylu podle věku dítěte

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést a zdůvodnit zásady správného životního stylu dítěte dané věkové kategorie i s příklady z oblasti výživy, pohybových aktivit, duševního zdraví a odpočinku	Písemné ověření
b) Sestavit jídelníček pro dítě dané věkové kategorie na tři dny	Písemné ověření
c) Uvést a charakterizovat organizační způsoby zajištění stravování dětí v zařízení či domácnosti dítěte, včetně dodržování pitného režimu	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit ukázkou hry tvořivé nebo pohybové nebo didaktické, vysvětlit její principy a cíle	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit cíle rozumové, tělesné, ekologické a estetické výchovy a uvést příklady s ohledem na věk dítěte	Písemné ověření
c) Vysvětlit principy výběru vhodné hračky podle věku dítěte, uvést příklady (např. estetičnost, hygieničnost, aktivní manipulace, prostor pro tvořivost, hračka, která s dítětem roste)	Ústní ověření
d) Předvést aktivitu výchovně-vzdělávací práce s ohledem na věk dítěte (např. vyprávět úryvek pohádky, přednes říkanky s pohybem, pohybová aktivita, výtvarná, hudební aktivita)	Praktické předvedení
e) Vysvětlit stanovování výchovných hranic dítěte a principy využití motivace	Písemné ověření
f) Charakterizovat výchovné a vzdělávací metody při práci s dítětem (komunikace, sebeobsluha, tělesný rozvoj, rozumové schopnosti, socializace)	Ústní ověření
g) Uvést 5 příkladů tvořivých nebo pohybových nebo didaktických her pro děti v interiéru a 5 příkladů v exteriéru, vysvětlit jejich principy a cíle	Ústní ověření
h) Uvést specifika výchovy v dětském kolektivu v zařízení či domácnosti dítěte včetně příkladu společné aktivity dětí, uvést praktické příklady a uvést specifika věkově heterogenní a homogenní skupiny	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat agresivní a hyperaktivní chování dítěte a popsat možné způsoby přístupů či zvládnutí těchto způsobů chování	Ústní ověření

Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
b) Zvolit správný výchovný prostředek při řešení nepříznivých modelových výchovných situací (např. princip práce se vzdorovitým, hyperaktivním, agresivním, neposlušným dítětem)	Ústní ověření
c) Popsat asertivní postupy při předcházení a eliminování nestandardních reakcí dítěte (např. záporné emoce – negace, vztek, snaha vyhnout se nepřijemnosti, dětská agresivita)	Ústní ověření
d) Popsat strategii vytváření příznivých podmínek a působení na skupinu dětí v domácnosti nebo v dětském zařízení (specifika homogenní nebo heterogenní skupiny, sourozenecké vztahy, vzájemné interakce dětí mezi sebou, odloučení dítěte od matky a vhodná adaptace atd.)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování znalostí o vývojových etapách a socializaci dítěte v praxi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat jednotlivá stadia dětského vývoje v souvislosti s výkonem práce chůvy	Písemné a ústní ověření
b) Popsat vliv chůvy v jednotlivých věkových etapách dítěte na jeho socializaci	Písemné ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Dodržování etických principů při práci chůvy a vedení dítěte k morálním hodnotám

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady správného chování chůvy při výkonu její práce	Ústní ověření
b) Charakterizovat základní principy hygieny a osobního vystupování se zaměřením na diskretnost a loajalitu při práci chůvy	Ústní ověření
c) Charakterizovat základní etické principy práce chůvy při dlouhodobé péči o svěřené děti po dobu nepřítomnosti rodičů (dovolená, zdravotní problémy)	Ústní ověření
d) Prokázat orientaci v základech etické výchovy při práci s dítětem nebo kolektivem dětí v zařízení či domácnosti dítěte	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat orientaci v občansko-právním vztahu chůva – zaměstnavatel/klient	Písemné ověření
b) Prokázat znalost legislativy v oblasti služeb péče o děti a souvisejících předpisů	Písemné ověření
c) Prokázat obecnou orientaci v oblasti pracovněprávních vztahů	Písemné ověření
d) Prokázat obecnou orientaci v daňové evidenci potřebné k výkonu profese	Písemné ověření

Orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
e) Prokázat znalost základních pravidel a podmínek při uzavírání písemné smlouvy s rodiči dětí při poskytování péče o dítě v zařízení či domácnosti dítěte	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provozní a hygienická pravidla při práci s dětmi v zařízení či domácnosti dítěte

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat organizační zásady při vedení dětského kolektivu v zařízení či domácnosti dítěte (např. systém evidence dětí obsahující všechny informace nezbytné k zajištění péče o děti, administrativa, archivace dokladů o hlídaných dětech)	Písemné ověření
b) Prokázat znalost požadavků na prostory při péči o děti, znalost základních hygienických pravidel, základní povědomí o podmínkách v oblasti stavební a požární a uvést základní subjekty, které řeší tuto problematiku	Písemné ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována.

(odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=101721&kod_sm1=20)

Uchazeč musí být bez logopedické vady.

Autorizovaná osoba si pro ověřování kritérií ústní nebo praktickou formou připraví soubor modelových situací, které budou zahrnovat všechny věkové kategorie sledovaného období 0 až 7 let věku dítěte (resp. do zahájení povinné školní docházky). Doporučuje se, aby autorizovaná osoba kladla při zkoušení větší důraz na ověřování kompetencí a) až d) z oblasti poskytování první pomoci.

Bližší pokyny k realizaci a zkoušce vybraných odborných kompetencí a kritérií hodnocení:

Kompetence *Uplatňování zásad správného životního stylu podle věku dítěte*, kritérium c):

- organizačními způsoby zajištění stravování se rozumí např. zajištění stravy dítěte prostřednictvím rodičů, dovoz jídla i možnosti přípravy studené či teplé stravy z vlastních zdrojů

Kompetence *Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska*, kritérium b)

- příklady možných modelových situací:
  - dítě na pískovišti začne násilím vytrhávat ostatním hračky z ruky, a pokud je nechtějí vydat, tak se vzteká
  - záchvat vzteku dvouletého dítěte při nákupu v obchodním centru
  - dětské lži u pětiletého dítěte
  - konflikty mezi sourozenci
  - do rodiny přichází miminko; dítě batolecího věku na tuto situaci reaguje vzdorem; vzteká se, vůči miminku se projevuje nepřátelsky

V případě, že ústní ověřování bude realizováno formou losování otázek, je nutné dodržet následující pravidla:

Pravidla pro aplikaci ústního ověřování formou vylosovaných otázek

Soubor otázek pro ústní ověřování stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

Při každé zkoušce **musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu**. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí losovaných otázek, musí být splněny následující dvě podmínky:

a) Pro celkový soubor otázek:

Každé kritérium je zohledněno v několika otázkách.

b) Pro soubor vylosovaných otázek konkrétního uchazeče:

Každý uchazeč musí mít v souboru svých vylosovaných otázek zohledněno alespoň jednou každé kritérium (myslí se kritérium, u něhož jsou losované otázky způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit).

V případě, že písemné ověřování bude realizováno formou testu, je nutné dodržet následující pravidla:

Pravidla pro aplikaci písemných testů jako způsobu ověřování:

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí splňovat následující pravidla:

a) Testy pro jednotlivé uchazeče **musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek**, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.

b) Při každé zkoušce **musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu**. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující dvě podmínky:

b1. **Pro celkový soubor otázek**, z něhož se generují jednotlivé testy:

Pro každé kritérium existuje několik otázek.

b2. **Pro jednotlivé vygenerované testy:**

Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.

b3. **Pro úspěšné splnění požadavků testu:**

Za úspěšné splnění testu se považuje 80 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 80 % otázek.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Autorizovaná osoba, pokud nemá požadované vzdělání k výkonu lékařského nebo nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu, musí zajistit, aby byla při zkoušce přítomna osoba s tímto vzděláním, která není členem zkušební komise.

Pro posouzení některých kritérií si autorizovaná osoba může přizvat jako odborníka dalšího přísedícího psychologa.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Vyšší odborné vzdělání v oblasti pedagogiky předškolního věku nebo speciální pedagogiky nebo andragogiky nebo musí splňovat požadavky dle zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění, § 6, odstavec 1, písmena c), d) a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti práce s dětmi ve věku od narození do zahájení povinné školní docházky v předškolním zařízení nebo v rámci podnikatelské činnosti, kdy zajišťuje hlídání dětí v domácnosti, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na pedagogiku předškolního věku nebo speciální pedagogiku nebo andragogiku nebo musí splňovat požadavky dle zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění, § 6, odstavec 1, písmena a), b) a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti práce s dětmi ve věku od narození do zahájení povinné školní docházky v předškolním zařízení nebo v rámci podnikatelské činnosti, kdy zajišťuje hlídání dětí v domácnosti nebo na pozici školního inspektora pro předškolní vzdělávání, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Nelékařský zdravotnický pracovník musí mít odbornou způsobilost pro výkon povolání všeobecné (zdravotní) sestry, porodní asistentky (ženské sestry) nebo zdravotnického záchranáře bez odborného dohledu a alespoň 5 let výkonu povolání ve zdravotnictví, z toho minimálně 1 rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánem nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo práce a sociálních věcí, www.mpsv.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- klidná místnost,
- didaktické pomůcky (např.: hračky, stavebnice, CD – přehrávač + nahrávky, knížky),
- výtvarné potřeby,
- pomůcky pro nastavení modelové situace při poskytování první pomoci (např.: zásuvka s elektrospotřebičem, žehlička),
- figurína miminka a figurína dítěte určená k nácvičce a předvedení resuscitace
- zdravotnický materiál nutný pro poskytnutí první pomoci

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 2,5 až 4 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Chůva pro dětské koutky (kód: 69-018-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Skupina oborů:	Osobní a provozní služby (kód: 69)
Týká se povolání:	Chůva pro dětské koutky
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování zásad prevence úrazů a bezpečnosti	4
Poskytování první pomoci dítěti/dětem	4
Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte	4
Řešení situací v dětském kolektivu z pedagogicko-psychologického hlediska	4
Uplatňování znalostí o vývojových etapách dítěte v praxi	4
Dodržování základních principů při práci chůvy pro dětské koutky	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 7.5.2014

Chůva pro dětské koutky (kód: 69-018-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Skupina oborů:	Osobní a provozní služby (kód: 69)
Týká se povolání:	Chůva pro dětské koutky
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování zásad prevence úrazů a bezpečnosti	4
Poskytování první pomoci dítěti/dětem	4
Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte	4
Řešení situací v dětském kolektivu z pedagogicko-psychologického hlediska	4
Uplatňování znalostí o vývojových etapách dítěte v praxi	4
Dodržování základních principů při práci chůvy pro dětské koutky	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 7.5.2014

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování zásad prevence úrazů a bezpečnosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést zásady bezpečnosti a prevence úrazů v dětském koutku	Ústní ověření
b) Rozdělit zásady prevence do dvou hlavních skupin, charakterizovat je a uvést příklady	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Poskytování první pomoci dítěti/dětem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit rychle nenadálou situaci (modelová situace např. bezvědomí, epileptický záchvat), určit druh, rozsah poranění či poškození a způsoby řešení	Ústní ověření
b) Předvést rozhovor při volání na záchranný systém	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit a předvést správný postup při neodkladné resuscitaci dítěte ve vybrané věkové kategorii a uvést rozdíly v postupech neodkladné resuscitace v různých věkových kategoriích	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit a předvést správný postup poskytnutí první pomoci při nejčastějších úrazech dítěte ve všech věkových kategoriích tj. např. úrazy hlavy, popálení, opaření, pády, dušení, ošetření krvácení, zlomenin	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit ukázkou individuálních a kolektivních aktivit tvořivých nebo pohybových nebo didaktických a vysvětlit jejich principy v souvislosti s hlídáním dětí v dětském koutku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit principy výběru vhodné hračky podle věku dítěte, uvést příklady (např. estetičnost, hygieničnost, aktivní manipulace, prostor pro tvořivost, hračka, která s dítětem roste)	Ústní ověření
c) Předvést aktivitu výchovně-vzdělávací práce ve vztahu ke zvolené věkové kategorii dítěte (např. vyprávět úryvek pohádky, přednes říkanky s pohybem, pohybová aktivita, výtvarná, hudební aktivita)	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řešení situací v dětském kolektivu z pedagogicko-psychologického hlediska

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat možné způsoby chování dětí v dětském koutku	Ústní ověření
b) Popsat asertivní postupy při předcházení a eliminování nestandardních reakcí dítěte v dětském koutku (záporné emoce – negace, vztek, dětská agresivita)	Ústní ověření
c) Popsat strategii při vytváření příznivých podmínek při práci s dětmi v dětském koutku	Ústní ověření

Řešení situací v dětském kolektivu z pedagogicko-psychologického hlediska

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
d) Popsat možné výchovné hranice při práci se skupinou v dětském koutku a vysvětlit principy motivace	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování znalostí o vývojových etapách dítěte v praxi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat jednotlivá stadia dětského vývoje v souvislosti s výkonem práce chůvy v dětském koutku	Ústní ověření
b) Charakterizovat období separačního syndromu dítěte a uvést odpovídající přístup k dítěti v tomto období	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Dodržování základních principů při práci chůvy pro dětské koutky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady správného chování chůvy při výkonu její práce	Ústní ověření
b) Charakterizovat základní principy hygieny a osobního vystupování se zaměřením na diskretnost a loajalitu při práci chůvy	Ústní ověření
c) Popsat organizaci práce v dětském koutku, např. systém evidence hlídaných dětí, administrativa, plánování aktivit	Ústní ověření
d) Prokázat základní znalost v pracovněprávních vztazích, které chůva může uplatnit v profesi chůva pro dětské koutky a vymezit zodpovědnost při hlídání dětí v dětském koutku	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována.

(odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=101721&kod_sm1=20)

Uchazeč musí být bez logopedické vady.

Autorizovaná osoba si připraví pro ověřování kritérií ústní nebo praktickou formou soubor modelových situací.

V případě, že ústní ověřování bude realizováno formou losování otázek, je nutné dodržet následující pravidla:

Pravidla pro aplikaci ústního ověřování formou vylosovaných otázek

Soubor otázek pro ústní ověřování stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí losovaných otázek, musí být splněny následující dvě podmínky:

a) *Pro celkový soubor otázek:*

Každé kritérium je zohledněno v několika otázkách.

b) *Pro soubor vylosovaných otázek konkrétního uchazeče:*

Každý uchazeč musí mít v souboru svých vylosovaných otázek zohledněno alespoň jednou každé kritérium (myslí se kritérium, u něhož jsou losované otázky způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit).

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Autorizovaná osoba, pokud nemá požadované vzdělání k výkonu lékařského nebo nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu, musí zajistit, aby byla při zkoušce přítomna osoba s tímto vzděláním, která není členem zkušební komise.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Vyšší odborné vzdělání v oblasti pedagogiky předškolního věku nebo speciální pedagogiky nebo andragogiky nebo musí splňovat požadavky dle zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění, § 6, odstavec 1, písmena c) nebo d) a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti práce s dětmi ve věku od narození do zahájení povinné školní docházky v předškolním zařízení nebo v rámci podnikatelské činnosti, kdy zajišťuje hlídání dětí v domácnosti, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na pedagogiku předškolního věku nebo speciální pedagogiku nebo andragogiku nebo musí splňovat požadavky dle zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění, § 6, odstavec 1, písmena a) nebo b) a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti práce s dětmi ve věku od narození do zahájení povinné školní docházky v předškolním zařízení nebo v rámci podnikatelské činnosti, kdy zajišťuje hlídání dětí v domácnosti, nebo na pozici školního inspektora pro předškolní vzdělávání, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Nelékařský zdravotnický pracovník musí mít odbornou způsobilost pro výkon povolání všeobecné (zdravotní) sestry, porodní asistentky (ženské sestry) nebo zdravotnického záchranáře bez odborného dohledu a alespoň 5 let výkonu povolání ve zdravotnictví, z toho minimálně 1 rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánem nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo práce a sociálních věcí, www.mpsv.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- klidná místnost,
- didaktické pomůcky (např.: hračky, stavebnice, CD přehrávač, knížky),
- výtvarné potřeby,
- pomůcky pro nastavení modelové situace při poskytování první pomoci (např.: zásuvka s elektrospotřebičem, mobilní telefon s příslušenstvím),
- figurína dítěte určená k nácvičku a předvedení resuscitace,
- zdravotnický materiál nutný pro poskytnutí první pomoci.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 1,5 až 2 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).